

1922, jímž tento soud na základě protokolární žádosti Karla V-a a za předpokladu, že Anežka V-ová, matka dítěte, s žádostí tou souhlasí, vydal Karlu V-ovi prohlášení, že žádost manželů V-ových za změnu příjmení dítěte běře na vědomí a že nenamítá ničeho proti žádané změně. Toto usnesení soudu opatrovnického je tudíž opatřením ve smyslu § 9 cís. patentu ze dne 9. srpna 1854 čís. 208 ř. zák., neboť jím rozhodl opatrovnický soud nezletilé Zdeňky K-ové v právní věci, týkající se jejího příjmení, a rozhodnutí toto stalo se za tím účelem, aby vzhledem na nezletilost dítěte, jemuž změna příjmení měla býti povolena a jež pro svou nezletilost nemůže samo za změnu tuto žádati, nahradilo politickému úřadu přímou žádost dítěte a bylo takto politickému úřadu potřebným základem pro jeho rozhodnutí, tento úřad pak skutečně vzal usnesení to za základ rozhodnutí svého. Mínění soudu rekursního, že nejde o opatření významu rozhodovacího ve smyslu onoho § 9 cís. patentu z roku 1854 a že tedy rekurs otce dítěte do usnesení první stolice jest nepřipustný, je mylné.

Čís. 1837.

Ani uživatel lesa nesmí pro svou potřebu pokáceti dříví více, než dopouštějí pravidla lesního hospodářství (§ 511 obč. zák.). Ovšem i tu právě tak jako při požívání lesa se předpokládá les k pravidelnému lesnímu hospodaření se hodící, nikoli nepatrný les, u něhož jest pravidlem probírka nebo vykácení najednou.

(Rozh. ze dne 12. září 1922, Rv II 166/22.)

Vlastnice domáhala se na žalované náhrady škody tvrdíc, že žalovaná svého práva na užívání lesa jako výměnkářka zneužila, čímž žalobkyně utrpěla škodu v zažalovaném obnosu (§ 1295 obč. zák.) **Procesní soud první stolice** žalobu zamítl. **Důvody:** Dlužno zkoumati, jaká práva žalovaná měla, zdali je překročila, a, pakli ano, zdali tak učinila způsobem, který podmiňuje náhradu škody, zejména zdali výkon užívacího práva směřoval k tomu, by žalobkyni byla způsobena škoda, či zdali žalovaná svého práva použila jen v oprávněných mezích (§ 1305 obč. zák.). Jest nesporno, že částice parcelní, o niž jde, jest lesem; vyhradila-li si tedy žalovaná svého času právo lesa toho bezplatně a doživotně užívatí, vyhradila si právo osobní služebnosti ve smyslu § 504 obč. zák. to jest vyhradila si právo, bráti z lesa užitek, přiměřený její potřebě. Při tom dlužno však připomenouti, že slova »jen ku své potřebě« nelze vykládati snad tak úzce, že by uživatel směl upotřebiti věci jen tak dalece, pokud stačí pro jeho osobu, poněvadž by se tu nemohl bráti zřetel na jeho domácí hospodářství — a právo uživatele jest spíše vykládati tak, že smí upotřebiti věci všemožně —, t. j. také pro své domácí hospodářství. Užitek z lesa spočívá v tom, že uživatel smí dříví káceti, na suché větve a roští choditi, žaludy sbíratí a listí hrabatí. Jak zjištěno bylo výpovědí znalce, výměna žalované spotřebuje vzhledem k tomu, že si výměnkářka drží dobytek, ročně 16 m³ na otop, a nejméně 2—3 kopy otýpek na podpalování. Dále bylo svědeckými a znaleckými výpověďmi zjištěno, že v roce 1920 bylo vykáceno ve sporném lese 13—14 topolu. Že bylo vykáceno více, se žalobkyni prokázati nepodařilo. Dle výpovědi

znalce dají topoly — bylo-li jich 13 — 7.6 m³ dřeva. Zajisté že 9 bříz nedá více krychlových metrů dřeva. A že více než 9 bříz vykáceno nebylo, zjištěno bylo znaleckou výpovědí. Z okolností těchto vychází na jevo, že žalovaná nevykácela více dřeva, než pro svou výměnu potřebuje. Není rozhodným, prodala-li žalovaná něco z tohoto dřeva; žalovaná totiž tvrdí, že utržených peněz použila na zaplacení prací, s kácením a děláním dřeva spojených, což nijak vyvráceno nebylo. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Co se týče právní otázky, nepřekročila-li žalovaná meze svého užívacího práva, dlužno vedle § 504 obč. zák. poukázati ještě na předpis § 505 obč. zák., jež nižší stolice přehlédly. Dle tohoto předpisu byla žalovaná oprávněna vykáceti tolik stromů, kolik dříví ve své domácnosti potřebovala. A této potřeby ona dle zjištění nižších stolic nepřekročila. Zjištěno, že potřebuje ročně 16 m³ na otop a 2—3 kopy otýpek na podpal, a že vykácela 13—14 topolů, což činilo 7.6 m³ a krom toho 9 bříz, přičemž nižší stolice správně soudily, že dříví tu nemůže činiti více než při topolech, což je samozřejmé, ba je jisto, že nemůže z 9 bříz dříví při obyčejné velikosti obojího druhu stromů činiti nikdy tolik, jako z 13—14 topolů. Výsledek by byl, že to nečinilo dohromady ani 15.2 m³, tím méně krylo plnou potřebu 16 m³. Tak hořejší otázka, odprodala-li žalovaná z pokáceného dříví něco na úhradu nákladů a opatření uhlí, dokonce jako nerozhodná úplně odpadá. Arci, když rozhodnutí nyní založeno na § 505 obč. zák., tudíž na potřebu v domácnosti uživatelky, dlužno se obíratí ještě s předpisem § 511 obč. zák., jež pro poživitele, jehož právo je dle pojmu svého širším (§ 509 obč. zák.), stanoví, že má nárok na plný výnos, a co se týče lesa, na dříví, podle pravidel lesního hospodářství pokácené. To se zdá ve vzájemném odporu: poživitel by měl právo jen na kvotu dle pravidel lesního hospodářství k pokácení vypadající, uživatel však na dříví, jež pro svou domácnost potřebuje, třeba potřeba ta tuto kvotu převyšovala. Pro uživatele jest dáno tedy měřítko subjektivní, pro poživitele však objektivní. Tento zdánlivý odpor vysvětluje se tím, že zákon při užívání předpokládá obyčejný případ, kdy věc poskytuje pravidelných užitků více, než uživatel potřebuje, pročež pak § 508 praví, že zbytek náleží vlastníku, a nezabývá se vůbec případem, kdy vlastníku nezbude nic anebo pravidelné užitky dokonce ani potřeby uživatele nekryjí. Avšak nelze také popírati, že objektivní měřítko, dané v § 511 pro poživitele, že nesmí porazití dříví více, než pravidla lesního hospodářství dopouštějí, musí logicky platiti také pro uživatele, jehož právo je pojmově užší (§ 504), než poživitelovo a nemůže tedy jíti dále než toto, neboť zajisté zákon ani uživateli nechce a nemůže dovolovati, aby provozoval hospodářství loupežné a les devastoval. Ale zákon, odkazuje k pravidlům lesního hospodářství, na jisto předpokládá les k pravidelnému obhospodařování způsobilý, tedy les takových rozměrů, kde kácení může a má se diti dle turnu, t. j. že plocha rozdělí se na tolik částí, kolik třeba, aby při zvoleném přípustném turnu každý rok neb v jiných určitých obdobích jedna část k pokácení dospívala (§ 3 lesn. zák.). To však

nedopadá na lesík malý, kde podle plochy vůbec dělití nelze, nýbrž naopak rozsah jen počtem stromů se udává. Tu se pravidelně stromy probírají, starší vysekávají a mladší ponechávají, a je-li celý porost stejného stáří, vyskává se po případě najednou všecek, načež ovšem na příští užitek řadu let čekati dlužno. A o takový »les«, možno-li porostlinu topolů, jež jak známo nepočítají se mezi stromy lesní, a bříz vůbec nazvati lesem, zde jde, neboť, jak už odvolací soud ze žaloby zjišťuje, bylo tam už před kácením vůbec jen 42 stromů. I kdyby žalovaná všecek porost byla vykácela, nevadilo by to, pakliže jen všecko pro domácnost svou potřebovala, a to by platilo, i kdyby byla poživatelkou, neboť s druhé strany zase uznati dlužno, že i poživatel musí míti vždy aspoň tolik práva, jako uživatel. Neprávem tedy dovolání žádá, aby se zjistilo, mnoho-li užiteků sporný les poskytuje ročně a zda dříví, jež žalovaná pokácela, přesahuje míru ročních užiteků, neboť na tuto míru vůbec nepřijde, nýbrž jen na potřebu žalované.

Čís. 1838.

Peněžitá pohledávka proti dráze o náhradu za nedodané věci vzniká teprve uplynutím dodací lhůty a tento den jest rozhodným pro posouzení, zda se na ni vztahuje předpis § 10 nařízení ze dne 25. února 1919, čís. 86 sb. z. a n. o příročí. Pouhé ústní požádání zřízence dráhy, by po zboží pátral, není řádnou reklamací, třebaž zřízenec slíbil vyhověti. Podstatnou náležitostí reklamace jest ocenění nedodaného zboží (§ 99 (3) žel. dopr. řád).

(Rozh. ze dne 12. září 1922, Rv II 167/22.)

Žalobkyně odevzdala dne 14. ledna 1919 tuzemské dráze 13 vinných sudů k dopravě do ciziny. Dne 19. února 1919 vyzvala odesílatelka přednostu odesílací stanice, by po zásilce pátral, kteroužto výzvu dne 22. března a 10. října 1919 opětovala. Ježto zboží na místo určení nedošlo, domáhala se odesílatelka, podavši před tím dne 17. března 1920 reklamaci, na dráze, u níž zásilku podala, náhrady škody. Procesní soud první stolice žalobě vyhověl. Důvody: Ohlášení z 19. února, 22. března a 10. října 1919 nejsou reklamacemi dle §§ 99 (3) žel. dopr. řádu. Udává přednost stanice, že je považoval za vyzvání k pátrání, že s nimi tak nakládal a že jimi žalobkyně náhrady nežádala. Ostatně první domnělá reklamace, — druhé dvě byly urgencí první — se stala ještě před uplynutím dodací lhůty. Dle toho byla zásilka reklamována, jak tvrdí žalovaný, teprve 17. března 1920. Svědky je dokázáno, že zásilka byla podána 14. ledna 1919 dopoledne. Dle toho skončila dodací lhůta 3. března 1919 v poledne, jelikož 2. března 1919 byla neděle (§ 75 (9) dopr. řád). Byl by tedy dle § 98 (2) žel. dopr. ř. nárok promlčen, nepodala-li by se reklamace nejpozději 3. března 1920 (§ 902 obč. zák.). Dle nař. min. fin. ze dne 25. února 1919, čís. 86 sb. z. a n. nezapočítává se však doba 14 denního příročí, nařízením oním ustanoveného, při pohledávkách mezi 27. únorem a 9. březnem 1919 splatných, tedy také při pohledávkách, při nichž promlčení dle výslovného ustanovení zákona (§ 98 žel. dopr. ř.) mezi 27. únorem a 3. březnem 1919 počíná, do promlčecích lhůt. Pohle-